

Også en landssviker

Direktør Lorenz Vogt

En liten historie kan ofte fortelle mer enn en lang utredning.

Ved månedsskiftet november—desember 1943 lå jeg på den kirurgiske avdeling på Ullevål, under politikkontroll — overført fra Brevsted fengsel. Vil var to politiske fanger på rummet — den tredje seng stod tom. En dag blev der satt op et skjerm Brett. Der skulde komme en tredje fra operasjonsstuen. Litt støl bak skjerm Brettet fortalte oss at den nyopererte blev bragt inn. Vi lå musestille. Men etter 20 minutters forløp lød en røst bak skjerm Brettet:

Har dere noe imot, at jeg tar mig en snadde?

Det var den nyopererte som var våknet til liv.

Han var den roligste mann, jeg har truffet. Hans situasjons alvor vil fremgå av følgende: På spørsmål om han fryktet for å bli sendt til Tyskland svarte han:

«Nei, jeg håper å bli sendt. Her hjemme er der kun én utgang.»

På spørsmål om han ikke håpet å komme i åpen avdeling på Grini smilte han.

«Det er den himmel vi drømmer om, men aldri når.

Han hadde sittet lenge i enecelle på Grini. Han kjente forholdene.

En tid etter skulde jeg overflyttes til den almindelige fengselsavdeling på Ullevål. Hos søster søkte jeg litt orientering:

«De kan stole på alle — men vær forsiktig med søster N. N. Hun er stripet.»

Fengselsavdelingen på Ullevål var under tysk kontroll, — men det meste av vakten lå i norske hender. Et par dager senere kom en av «divisjonschefene» inn, presenterte sig og sa:

«De kan stole på alle mine gutter — men vær forsiktig med søster N. N.» Det var den samme som angitt fra kirurgen. Meddelelsessystemet var for den. At han selv var medlem av NS viste alle. Men innen

løst av den trakk vakthavende politmann.

Da var regelen, at hver som skulde til undersøkelse på annen avdeling, skulde ledsages av to berømmede menn. Av mangel på folk lot det mikk sig dog i almindelighet med én. Hermed blev regnet også i dette tilfelle, og det sto til Den politbetjent som ordnet rømmingen skulde hatt fri lørdag, men fikk ved hjelp av den ovenfornevnte pålitelige «divisjonschef» byttet om sin frivakt. Ved samme «divisjonschef»s hjelp blev han også utenfor reglene utsett til å følge fangen til avdeling X. Klokken 9.45 forlot fangen ledsaget av sin vakt fengselsavdelingen. Siden så ingen hverken fangen eller vaktten, i kjelleren under apoteket ved inngangen fant man en tom kuffert og den rødstripede fangedrakt. Der hadde fangen kledd sig om og sammen var fange og fangevokter spassert ut av porten til en ventende bil. Først langt ut på formiddagen blev flukten opdaget.

Gestapo raste. Hårdt gikk det ut over den «divisjonschef» uten hvis — iallfall passive medvirkning — flukten ikke hadde vært mulig. Han blev fengslet og sendt til Tyskland, hvor han satt til frigjøringen. Da han vendte hjem til det frie Norge, var han én eldre velkjent mann — suspendert fra sin stilling. Han hadde vært medlem av NS.

Lorenz Vogt.

Perømt neger på amerikansk frimerke - -

WASHINGTON

Et spesielt 3-cents frimerke som bærer billedet av den internasjonale kjente landbruksforsker, negeren dr. George Washington Carver, er utgitt i U.S.A. i anledning femårsdagen for Carvers død.

Det første minnefrimerke blev ved en høitidelighet sendt ut av generalpostmester Donaldson fra Tuskegee Institute i Alabama, hvor dr. Carver først vant berømmelse for sin innsats i landbruksforskningen.

I et brev til instituttets president

Kjen
fir

Gul
Eivind

AVERTE

Conc

C. Chr
Glassmester
Møllegata 4.

E. Ch
Kondit
anbef

Th. Martbin
Sølvvarefabri
TØNSBERG

Na
DEN

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie
 — men vær forsiktig med søster N. N. Det var den samme som angitt fra kirurgén. Meddelelsessystemet var for den. At han selv var medlem av NS viste alle. Men innen politiet var der mange bra menn, som hadde funnet det riktig å melde sig inn i NS. De gjorde sin store nytte og de politiske fanger respekterte deres stilling.

En tid senere kom min venn fra den kirurgiske avdeling etter. Han blev lagt på fellessal og mente, at Gestapos søkelys ikke lenger var så sterkt rettet mot ham. Det varte ikke lenger. En dag kom to menn fra Victoria Terrasse. Et skarpt forhør — overflytning til eneværelse med «streng bevoktning» på værelset. Nu, så streng blev den ikke. Der var liten disiplin på guttungene til Askvig, som man gjerne kaldte de mange nyansatte fra ordenspolitiet. Selv de spesielt på enecelle internerne besøkte hverandre. Og så begynte min venns forberedelse til flukten. Var vaktmannen pålitelig — der var litt av hvert blandt Askvigs gutter — drev han gymnastikk med dem? Samtidig holdt han feberren vedlike — denne litt ekle småfeber som legene ikke liker 37,2, 37,3, eller 37,4 om morgenen — 37,8, 37,9 eller litt mer op til 38,5 om aftenen. Slikt kan ordnes med fingrene og litt tålmodighet. Hvor meget sykepleierskene eller overlægen har forstått, vet ingen. Ved hver inspeksjon sa den tyske kontrolllege: «Meget urolig temperatur. De blir». I all evighet kunde det ikke gå. Vedkommende begynte dog å klage over ondt i halsen. Der trengtes litt mere sykdom.

Så nærmet krisen sig. Ad ukjente veier fikk vedkommende rede på følgende: En av hans kamerater fra samme sabotasjegang var en natt hentet fra enecelle på Grini til Victoria Terrasse. Her var han under hårdt forhør, delvis «sprukket». Han hadde gjort visse tilståelser som uten at han kunde overskue konsekvensene fullstendig gjorde de tilståelser som min venn på Ullevål hadde måttet gjøre. Tiden til flukt var inne. Men det krevet visse kombinasjoner, hvor intet ledd måtte klikke. En pålitelig mann innen vaktmannskapet påtok sig arrangementet.

Om aftenen natt til siste lørdag i januar 1944 mottar vaktthavende søster følgende beskjed pr. telefon: Det er fra avdeling X. N. N. skal til behandling kl. 10 imorgen.

Beskjeden blev lagt ut til og no-

neralpostmester Donaldson fra Tuskegee Institute i Alabama, hvor dr. Carver først vant berømmelse for sin innsats i landbruksforskningen.

I et brev til instituttets president uttrykker president Truman sin glede over at dr. Carvers arbeide blir fortsatt gjennom instituttets Carverstiftelse, samtidig som han hylder dr. Carver «for hans ånd og videnskapelige metoder som har betydd så meget for menneskene».

DAGENS TANKEKORN

«Han skal ikke knuse et knekket rør og ikke slukke en rykende tande, før han har ført retten frem til seier».

Mat. 12. 20.

Vi mennesker kan komme langt nedfor. Det er mange forpinte og plagede mennesker blandt oss. Lidelsene er både av materiell og åndelig art — og det kan ofte gjøre like ondt å se det ene utslag som det andre, eller kjenne det ene eller det andre.

Istedetfor å sparke til det knekkede rør, eller trække på den rykende veke, skulde vi komme de lidende til undsetning. Om strået kunde rette sig igjen, om veiken fikk flammen til å gå ordentlig i været.

Det er en stor sjelelære blandt oss. Jesus Kristus, han som er uten sidestykke, er kommet til denne verden. Han vil hjelpe alle, men de som føler sig ovenpå har jo aldri følt noen slags trang til å ta imot hjelp. Millionæren får ikke av Argus eller av Menighetspleien. De robuste går ikke til nervelæge.

Men alle de som er nedfor, de kan gjøre regning med å få hjelp. Gud tar sig av dem, i Jesus Kristus rekker han dem hjelp. Du føler dig som et strå som har fått en hård medfart, eller som en veke som ikke bringer annet enn irritasjon til dine omgivelser. Den største og omsorgsfulleste av alle sjelelæger vil ta sig av dig, og ved hans omsorg skal det bli orden på alt det som du nu slås med. Kristus skal ordne op med det, og derfor ikke opl

DEN G

Sig. Midt

Bakeri — Råd
 Telefon 1

City Park

Tønsberg
 Stenindu

Monumenter i
 stensorte

Hallenstvedt

Mek verksted — Ka
 Stoltenbergsgt 12

GLASS

O. Bern

Øvregt 34 — 1
 Speilglassruter

Autokomp

Disponent Georg
 Bilhuset 11

Merket

for den
 kvalitet i

Rasmussen

Blikkenslager
 Sverresgt. 4 — 1

Norsk Betong

Ernst Har
 TØNSBERG

fabrikasjon av
 Kloakkrør, Monter
 Siloer for la